

**Fællesmål for faget**  
**dansk som fremmedsprog på Prins Henriks Skole**  
*Formål, slutmål, delmål og undervisningsplaner*

**INDHOLDSFORTEGNELSE**

<b>INDLEDNING .....</b>	<b>Side 2</b>
<b>FORMÅL .....</b>	<b>Side 2</b>
<b>SLUTMÅL .....</b>	<b>Side 3</b>
<b>DELMÅL .....</b>	<b>Side 4</b>
<b>TRINMÅL FOR DE FORSKELLIGE KLASSETRIN .....</b>	<b>Side 5</b>
<b>LÆSEPLANER .....</b>	<b>Side 10</b>

# **Fællesmål for faget dansk som fremmedsprog (DLE)**

## **på Prins Henriks Skole**

### *Formål, slutmål, delmål og undervisningsplaner*

Dansk findes på Prins Henriks Skole som fremmedsprog for de elever der ikke har dansk som modersmål. Dansk som fremmedsprog er et fastlagt og ikke valgfrit sprogfag fra børnehaveklasse til og med 10. klasse. Timefordelingen og timetal for faget dansk som fremmedsprog kan ses på skolens hjemmeside: [www.lfph.dk](http://www.lfph.dk)

Eleverne er nybegyndere eller lettere trænede i dansk. De fleste på dansk som fremmedsprog er frankofone elever, der netop er kommet til Danmark, eller som opholder sig i landet i kortere perioder. Dette er gældende for alle klassetrin. Derfor er niveau forskellen på dansk som fremmedsprog store, og undervisningen tilrettelægges ud fra dette særlige forhold.

Efter 9. Klassetrin evalueres eleverne og der gøres status over det opnåede niveau.

Ligeledes evalueres eleverne tre gange årligt ved "Conseil de Classes", hvor det diskuteres af lærerne, om den enkelte elev tilegner sig de kundskaber og færdigheder, som er defineret i delmålene.

Alle lærere udarbejder årsplaner for det enkelte fag og den enkelte klasse. Årsplanerne fremlægges af hver enkelt lærer på skoleårets første forældremøde (se desuden afsnittet *Læseplaner*).

### Formål

Formålet med undervisningen i dansk som fremmedsprog på Prins Henriks Skole er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå talt og skrevet dansk, og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes bevidsthed om det danske sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse generelt.

Undervisningen skal give eleverne indsigt i kultur- og samfundsforhold i Danmark, og derved styrke deres forståelse for den danske kultur og for deres egen kultur.

## Slutmål

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Forstå hovedindholdet af talt moderne dansk om aktuelle emner
- Forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier om centrale emner
- Deltage i samtaler om centrale emner, herunder redegøre for noget oplevet eller læst
- Læse, forstå og referere hovedindholdet af forskellige typer af tekster inden for genkendelige emner
- Søge og udnytte relevante informationer fra forskellige medier inden for genkendelige emner
- Udtrykke sig skriftligt i et forståeligt sprog.
- Udtrykke sig forståeligt, hvad angår udtale og sætningsopbygning
- Anvende et centralt ordforråd inden for kendte emner
- Anvende centrale sprogbrugsregler, der er vigtige for, at kommunikation lykkes
- Anvende retstavning så præcist, at meningen i en tekst bliver tilstrækkelig tydelig.
- Anvende strategier i forbindelse med kommunikation, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og bruge andre ord og vendinger
- Vælge lyttestrategier i forhold til en given situation
- Anvende forskellige læsestrategier
- Anvende ordbøger, grammatiske oversigter og stavekontrol
- Anvende en grundlæggende viden om levevilkår, værdier og normer i Danmark i arbejdet med de valgte tekster
- Drage sammenligninger mellem den danske kultur og egen kultur
- Anvende dansk som kommunikationsmiddel i mødet med danskere.
- Beskrive billeder og andet visuelt materiale

## Delmål

Da dansk findes som fremmedsprog under skolens franske program definerer vi på Prins Henriks Skole undervisningens trinmål i forhold til den europæiske referenceramme for sprogundervisning (Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues)<sup>1</sup>, som ligesom de danske trinmål inddeles i kategorier:

TRINMÅL	EUROPÆISK REFERENCERAMME FOR SPROG
1. Det talte sprog (lytte og tale)	1. Forstå: lytte og læse
2. Det skrevne sprog (læse og skrive)	2. Tale
3. Sprog, litteratur og kommunikation	3. Skrive
	4. Sprogets værktøjer

Som det fremgår af skemaet, er det de samme begreber der bruges dog i en lidt anden orden.

I det følgende definerer vi delmålene for dansk som fremmedsprog på Prins Henriks Skole ud fra følgende kategorier.

1. Det talte sprog (lytte og tale)
2. Det skrevne sprog (læse og skrive)
3. Sprog og kommunikation

---

<sup>1</sup> Rapport og program for undervisningen af dansk som fremmedsprog på Prins Henriks Skole kan ses på skolens hjemmeside under følgende link:

[http://www.lfph.dk/content/dk/undervisning/primaire/elementaire/falles\\_europaisk\\_referenceramme\\_for\\_sprog](http://www.lfph.dk/content/dk/undervisning/primaire/elementaire/falles_europaisk_referenceramme_for_sprog)

## Trinmål for de forskellige klassetrin

### Efter 2. klassetrin

Efter 2. Klassetrin gælder følgende trinmål for dansk som fremmedsprog på Prins Henriks Skole

Eleverne skal være i stand til at:

Det talte sprog (lytte og tale)

- Forstå ord og vendinger knyttet til dagligdagen og til skolens fag
- Have ordforråd om temaer, som klassen arbejder med
- samtale om alderssvarende lyd- og billedmateriale
- Fortælle om et billede
- Fortælle om egne oplevelser
- Beskrive daglige gøremål knyttet til skole, hjem og fritid
- Beskrive sig selv, sin familie
- Svare på simple spørgsmål

Det skrevne sprog (læse og skrive)

- Læse og forstå indholdet i korte, sprogligt enkle tekster, hvor emnet er kendt
- Læse op med forståelig intonation og udtale
- Arbejde med tekster på relevante og alderssvarende forståelsesniveauer
- Skrive enkle ord, udtryk og sætninger om nære og genkendelige emner som egen person, familie, skole og fritid
- Stave til ord fra kendt ordforråd

Sprog og kommunikation

- Kende tidsudtryk, klokken, tallene, ugedage og årstider
- Gætte og søge forklaring på betydningen af ukendte ord og vendinger ud fra billeder
- Anvende billedordbøger og andre passende hjælpemidler.

#### Efter 4. klassetrin

Efter 4. Klassetrin gælder følgende trinmål for dansk som fremmedsprog på Prins Henriks Skole  
Eleverne skal være i stand til at:

Det talte sprog (lytte og tale)

- Føre korte simple samtaler om emner efter eget valg
- Stille simple spørgsmål
- Svare på simple spørgsmål
- samtale om alderssvarende lyd- og billedmateriale
- Fortælle om et billede
- Fortælle om egne oplevelser
- Beskrive daglige gøremål knyttet til skole, hjem og fritid
- Beskrive sig selv, sin familie
- Have ordforråd indenfor forskellige temaer såsom familien, hjemmet, skolen etc.
- Søge forklaring på, forstå og anvende et grundlæggende ordforråd til sprogligt at kunne tale dansk, således at brugen af ordklasser, syntaks og tekstsammenhæng er hensigtsmæssig og under stadig udvikling
- Turde udtrykke sig på dansk og udnytte muligheder for at opsøge sproget uden for skole
- Anvende enkle kommunikationsstrategier, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og lade kropssprog og mimik understøtte utilstrækkelig mundtlig kommunikation
- Gætte kvalificeret i forbindelse med lytning

Det skrevne sprog (læse og skrive)

- Gætte kvalificeret i forbindelse med læsning
- Læse og forstå indholdet i korte, sprogligt enkle tekster, hvor emnet er kendt
- Læse op med forståelig intonation og udtale
- Arbejde med tekster på relevante og alderssvarende forståelsesniveauer,
- Skrive enkle ord, udtryk og sætninger om nære og genkendelige emner som egen person, familie, skole og fritid
- Stave til ord fra kendt ordforråd

- Skrive små opgaver og essays med temaer med kendt ordforråd

### Sprog og kommunikation

- Anvende et tilstrækkeligt ordforråd til at kunne forstå og tale om nære og genkendelige emner og anvende grundlæggende sætningsopbygning til samtale
- Afgøre, om noget foregår nu, før eller i fremtiden
- Kende til ordstilling og ordklasser
- Stave enkle ord og udtryk.

### Efter 6. Klassestrin

Efter 6. klassestrin gælder følgende trinmål for dansk på Prins Henriks Skole:

#### Det talte sprog (lytte og tale)

- Lytte til og forstå sætninger og udtryk i forbindelse med nære og genkendelige emner som interesser, fritid, venner, familien og skolen
- Følge med i udvalgte lyd- og billedmedier på dansk om genkendelige emner og danne sig en mening om, hvad det drejer sig om
- Udtrykke sig på dansk, herunder om sig selv, familie, fritid og skole i et enkelt sprog med særlig vægt på spørge- og svarteknikker
- Gengive hovedindholdet i et enkelt sprog af en kort, let tekst
- Præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog, bl.a. i form af planche eller rollespil
- Gætte kvalificeret i forbindelse med lytning

#### Det skrevne sprog (læse og skrive)

- Læse og forstå hovedindholdet af sprogligt enkle tekster om almindeligt forekommende emner, evt. med støtte i billeder
- Gætte kvalificeret i forbindelse med læsning
- Læse og forstå indholdet i korte, sprogligt enkle tekster, hvor emnet er kendt
- Læse op med forståelig intonation og udtale
- Arbejde med tekster på relevante og alderssvarende forståelsesniveauer

- Skrive enkle ord, udtryk og sætninger om nære og genkendelige emner som egen person, familie, skole og fritid
- Stave til ord fra kendt ordforråd samt enkle ord og udtryk.
- Skrive små opgaver og essays med temaer med kendt ordforråd
- uddrage og anvende informationer af enkle teksttyper som tv-programmer, reklamer og menukort
- skrive ord, udtryk og enkle sætninger inden for kendte emner.
- Skrive en e-mail, et brev eller kortere tekst på dansk

### Sprog og kommunikation

- Anvende et tilstrækkeligt ordforråd for at kunne forstå og tale om nære og genkendelige emner
- Anvende grundlæggende danske høfligheds- og omgangsformer
- Afgøre, om noget foregår nu, før eller i fremtiden
- Udtale ord og sætninger, så de er forståelige
- Kende til ordstilling og ordklasser
- Turde udtrykke sig på dansk og udnytte muligheder for at opsøge sproget uden for skolen
- Anvende enkle kommunikationsstrategier, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og lade kropssprog og mimik understøtte utilstrækkelig mundtlig kommunikation
- foretage "ord til ord" opslag i en ordbog
- kende til eksempler på kultur- og levevilkår i Danmark inden for emner som bygger på elevernes erfaringsverden
- Sammenligne eksempler på dansk kultur med egen kultur inden for deres erfaringsverden.

### Efter 9. og 10. klassestrin

Efter 9. og 10. klassestrin gælder følgende trinmål for dansk på Prins Henriks Skole:

Eleverne skal være i stand til at:

Det talte sprog (lytte og tale)

- Have et ordforråd der gør dem i stand til at tale om givne temaer
- Samtale om dagliglivet i Danmark på baggrund af egne iagttagelser og erfaringer

- Beskrive sig selv, billeder etc.
- Forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier om kendte emner fra dagligdagen
- Spørge om og udveksle informationer om kendte emner
- Referere og kommentere i et enkelt sprog inden for kendte emner
- Søge og udnytte enkle informationer fra forskellige medier
- Forstå dialoger i den givne sværhedsgrad
- Gætte kvalificeret i forbindelse med lytning

#### Det skrevne sprog (læse og skrive)

- Forstå tekster fra forskellige genrer med hensynstagen til niveau og sværhedsgrad
- Forstå fiktive og ikke fiktive tekster på det aktuelle niveau
- Oplæse så det er forståeligt
- Læse og forstå hovedindholdet af tekster inden for forskellige genrer som reklamer, noveller, sangtekster og nyhedstekster
- Gætte kvalificeret i forbindelse med læsning
- Udtrykke sig skriftligt i et simpelt sprog.
- Anvende viden om sprogets opbygning, især ordstilling, ordklasser og verbernes former, når fokus er på den sproglige form
- Anvende retstavning så præcist, at meningen bliver tilstrækkelig tydelig.
- Kende til de elementære danske udtaleregler
- Stave enkle ord og udtryk.

#### Sprog og kommunikation

- Anvende et tilstrækkeligt ordforråd til at kunne forstå og tale om nære og genkendelige emner
- Afgøre, om noget foregår nu, før eller i fremtiden
- Kende til ordstilling og ordklasser
- Anvende enkle kommunikationsstrategier, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og lade kropssprog og mimik understøtte utilstrækkelig mundtlig kommunikation
- Udtale ord og sætninger, så de er forståelige
- Foretage "ord til ord" opslag i en ordbog

- Anvende et centralt ordforråd inden for nære og genkendelige emner
- Udnytte de muligheder, der er for at anvende fransk uden for skolen
- Anvende en grundlæggende viden om levevilkår, værdier og normer i Danmark

### **Læseplaner**

Der undervises i dansk som fremmedsprog på alle klassetrin. Timetallet for de enkelte klassetrin kan ses på skolens hjemmeside: [www.lfph.dk](http://www.lfph.dk)

Hver dansklærer udarbejder en årsplan for faget, for at klarlægge undervisningens mål og indhold. Disse gennemgås på skoleårets første forældremøder, så forældrene har klarhed over skoleårets mål, forløb og niveau for det pågældende skoleår og klassetrin. Således har forældrene et overblik for målet og indholdet for danskundervisningen for deres barns klassetrin allerede ved skoleårets start. Og forældrene har mulighed for at følge progressionen i barnets tilegnelse af kundskaberne i forhold til delmål og slutmål i løbet af hele skolegangen.

### **Børnehaveklasse -2. Klasse**

I de mindste klasser arbejder vi hovedsageligt med det talte sprog.

Vi træner børnene i at lytte til dansk og forstå det simple talesprog.

Vi lærer dem om den danske kultur gennem eks sanglege, rim og remser

Vi indlærer det danske sprog hovedsageligt gennem leg såsom spil og sanglege. Desuden læser vi op for at børnene kan høre det danske sprog. Vi underbygger det læste med billedmateriale så det gøres nærværende for børnene. Desuden læser børnene enkelte danske tekster i et alders- og niveausvarende niveau.

Børnene skriver de danske bogstaver og øver særligt æ, ø og å.

Vi taler om bogstaver, sætningsopbygning og simple konstruktioner.

### **Materiale:**

Af materiale benyttes:

- Der bruges undervisningsmateriale egnet til det pågældende alderstrin
- Børnelitteratur med mange illustrationer, klassiske danske ABC bøger etc.
- Billedbøger

- Lærernes eget materiale
- Legetøj
- Sangbøger

### **3.-6. Klasse**

I anden del af underskolen intensiveres undervisningen omkring skriftsproget.

Der ligger nu vægt på at eleverne kan skrive små tekster om dem selv. Vi arbejder med at redigere mindre tekster på dansk. Vi arbejder med begyndende grammatikundervisning, med indøvning af de danske verber og deres bøjning, adjektiver, substantivernes bøjning, pronominer etc.

Vi læser tekster og øver udtalen.

Vi er fortsat fokuserede på at træne sprogfærdighed, udtale og forståelse. Dette gøres gennem tekstlæsning, samtaler og diskussioner på klassen på dansk. Eleverne bliver vant til at stille spørgsmål og svare på spørgsmål. Vi træner ordforråd til de givne tekster og til hverdags relaterede emner. Desuden arbejdes der i grupper, hvor sproget bruges frit til samtale.

Vi diskuterer emner i klassen og i grupper.

Vi øver ordforråd og laver ordlister.

Vi laver små diktater.

Vi læser tekster med relevante emner.

#### **Materiale:**

- Der bruges undervisningsmateriale egnet til det pågældende alderstrin.
- Børnelitteratur svarende til alderstrinnet
- undervisningsmateriale svarende til klassetrinnet
- Billedbøger, elevernes og lærernes egne tekster
- Sangbøger
- Opgavehæfter og billedmateriale

### **6.-10. Klasse**

I de store klasser indgår alle facetter af sproget dansk i et samspil. Vi læser tekster indenfor forskellige temaer der relateres til den danske kultur og de diskuteres på klassen.

Eleverne deltager i par- og gruppediskussioner for at træne den mundtlige udtryksfærdighed

Vi arbejder med samtale, debat og kortere mundtlige fremstillinger.

Eleverne beskriver billeder af hverdagsagtige situationer.

Der arbejdes med tekster fra alle genrer f.eks artikler, tekstuddrag, avisartikler, ugebladsartikler, romaner, noveller, digte etc.

Vi arbejder såvel i grupper, som på klassen og individuelt.

Vi indlærer grammatiske emner og laver opfølgende opgaver.

Vi øver retskrivningen og forståelsen for sproget og sprogopbygningen med små diktater.

#### Materiale:

- Der bruges undervisningsmateriale egnet til det pågældende alderstrin
- billedbøger, elevernes og lærernes egne tekster samt sangbøger, opgavehæfter og billedmateriale
- Aviser der er let læselige som f.eks: *På let dansk* og *Overblik*
- Lærebøger for dansk som fremmedsprog
- Grammatikøvelser
- Skriftlig dansk- *Dansk for fremmedsprogede* fra undervisningsministeriet
- Danskprøve 1, 2 og 3 (tekstlæsning og opgavehæfter)

*Prins Henriks Skole, april 2009*